

Mükerrem Tokat Anaokulu
Rehberlik Servisi

MAHREMİYET EĞİTİMİ

VELİ BİLGİLENDİRME REHBERİ

Mahremiyet Eğitimi Nedir?

“Mahremiyet eğitimi, çocukların kendisinin ve diğer insanların özelinin/ özel alanının farkına varması, sosyal hayatın içinde kendi özel alanını koruması, diğer insanların özeline saygı duyması, kendisi ile çevresi arasında sağlıklı sınırlar koyması gibi bilgileri içerir.”

Çocuklarda Mahremiyet Nasıl Anlatılmalı?

Okul öncesi dönemde, çocuğun kendi fiziksel özelliklerini, karşı cins ile olan farklılıklarını, bedensel sınırları, iyi ve kötü dokunuşları öğretmek amaçlanır. Bunları öğretmek için en uygun zaman çocuktan cinsellik ile ilgili sorular gelmeye başladığı zamandır. Sorular genellikle “Ben nereden geldim?” ya da bir kardeş bekleniyorsa “Kardeşim nasıl oldu?” gibi sorulardır. Bu tarz sorularda karıncaları, leylekleri örnekendirerek yanıt vermek doğru olmayacaktır. Burada önemli olan çocuğun merakını giderecek düzeyde yanıtlar vermektir. Mahremiyet kavramı öğretilirken suçluluk duymasını sağlayacak “ayıp” kelimesinden uzak durulmalıdır. Hoşlanmadığı bir dokunuşta / öpüşte “HAYIR” istemiyorum demesi öğretilmelidir. Çocukların iyi sır-kötü sır kavramını öğrenmeleri sağlanmalıdır. İyi sırların mutluluk veren sürprizler; kötü sırların mutsuz eden, rahatsızlık veren davranışlar olduğu açıklanmalıdır. Çocuğa bedeninin kendisine ait olduğu ve bedeni ile ilgili konularda karar vereceği küçük yaşlarda öğretilmelidir. Öpülmekten hoşlanmayan bir çocuğu öpmek ya da ona sormadan davranışı sergilemek özel alanını ihlal etmektir.

Özel Alanı Tanımlama

"Dokunulması yasak olan yerlerim" refleksi

Vücutun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılabilir. Bu alanın başkalarından gizlenmesi ve anne-baba ve doktorlar dışında bu bölgeye kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir.

Çocuğun Başkalarının Önünde Kıyafetinin Değiştirilmemesi

"Daha küçük" diye düşünerek çocuğu iç çamaşırına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir.

Çocuğa Banyo Yaptırırken

Özellikle dört-beş yaşından sonra çocuğu iç çamaşırını ile yıkamak, iç çamaşırını çıkarırken ve temizlerken gözleri kısarak ya da başı hafif yana çevirerek o alana saygı gösterdiğimizi hissettirmek çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Çocukların Cinsel Organını Sevgi Objesi Yapmamak

Küçük çocukları cinsel organlarına dokunarak, onları konu yaparak sevmek doğru değildir. Ayrıca çocukları cinsel organlarını konu ederek sevmek, onları kendilerini kötü niyetli yabancılardan korumak konusunda etkisiz kılabilir.

Çocuğun Anne Babayla Yatağının Ayrılması

2 yaşla birlikte en geç 4 yaşına kadar çocuğun odasını ayırmak gerekir. Çocuk anne babasının özel ilişkisine şahit olmamalıdır.

“Vücudum Görülmemeli” Hissi

Özellikle dört yaşından itibaren çocuklar çırılçıplak olarak ev içinde veya ev dışında bulunmamalı, giysilerini kendisinin giyip çıkartmasına izin verilmelidir.

Odanıza İzin Alarak Girmesi Gerektiğini Öğretme

Çocuklara dört-beş yaştan itibaren anne babanın odası kapalı ise odaya kapıyı çalarak ve izin alarak girmesi gerektiği öğretilmelidir.

Televizyondaki Sahneler

Çocuğunuzun TV'deki olumsuz bir sahneyi taklit ettiğini fark ettiğinizde; çocuğuna aşırı tepki göstermeden, gülmeden bunun hoş bir davranış olmadığını söyleyin.

İzledikleri TV ve video içeriğine dikkat edin.

Örneğin bir televizyon sahnesinde arkadaşlarının özel alanına şaka amaçlı dokunan kişiye seslice kızılabilir. “İnsanların özel yerlerine dokunulması hoş bir davranış değildir” gibi cümlelerle tepki belli edilebilir. Çünkü çocuklar anne-babaların kendilerine değil de başkalarına verdikleri tepkiler yoluyla daha kolay öğrenmektedirler.

“İzin Verirsem Dokunabilirsin” Bilinci

Ebeveynlerin çocuklarını öperken "Seni öpebilir miyim?" diye izin istemeleri bu bilincin oluşmasında etkilidir.

“Bedenim Bana Aittir” Bilinci

Kendi bedeninin kendisine ait olduğu hissini kazanamayan ve kendi bedeni üzerinde başkalarının bir şeyler yapabileceğini düşünen çocuk rahatlıkla taciz tuzağına düşebilmektedir.

“Tuvalette Benden Başkası Olmamalı” Bilinci

4 yaşına gelen bir çocuk, tuvaletin "özel" bir mekan olduğunu öğrenmeli, tuvalet ihtiyacını gideren birisinin başkaları tarafından görülmesinin uygun olmayacağını bilmelidir.

Anne Babalara Öneriler

- Çocuklara cinsellik anlatılırken sadece bedensel bir durum gibi anlatılmamalı. "Sevgi" kelimesi de dahil edilmelidir.
- Çocuğa anne-babanın özel bölgelerine dokunması konusunda izin verilmemelidir.
- Çocuklar dudaktan öpülmemelidir. (Cinselliği çağrıştırdığı için çocuğun kafasının karışmasına ve gelişimini olumsuz etkilemesine neden olabilir, anne babası tarafından dudağından öpülen çocuk, başkasının da kendisini dudaktan öpmesinde bir sakınca görmeyebilir.)
- Çocuklar yaşıtları ile cinsel içerikli oyunlar oynadığında tedirgin olunmamalıdır, bu yalnızca meraktan kaynaklanan bir oyundur.
- Çocuklar soru sorduğunda tam olarak neyi kastettiği iyice anlaşılmalıdır. Sorusu mutlaka yanıtlanmalı ancak gelişim seviyesine uygun kısa ve net cümleler olmalıdır.
- Soru sorduğunda sorular geçiştirilmemeli, sorduğu sorudan dolayı yargılanmamalı ya da "Aaa bu çok ayıp, sonra öğrenirsin" gibi cümleler kullanılmamalıdır. Unutmayın ki merak ettiği soruların yanıtlarını anne ve babalardan öğrenemezse güvenilir olmayan kaynaklardan öğrenmeye çalışacaktır.

KİTAP ÖNERİLERİ

BU VÜCUT BENİM! BEN NE DERSEM O OLUR.(JAYNEEN SANDERS)

HADİ KONUŞALIM BEDEN SINIRLARI, RIZA GÖSTERMEK, SAYGI DUYMAK (JAYNEEN SANDERS)

KIRMIZI ÇİZGİ (SAMAR MAHFOUZ BARRAJ)